

Svetniki — ljubitelji in ljubljenci živalij.

(Po Fr. Lindenu priobčuje Jos. Volc.)

N prvem poglavju sv. pisma so zapisane besede: »In Bog je ustvaril zverine zemlje po njih plemenih, in živino, in vso lazno zemlje po nje plemenu. In Bog je videl, da je bilo dobro. In je rekel: »Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti, naj gospoduje čez ribe v morju in ptice pod nebom in čez zverine in vso zemljo, in čez vso lazno, ki se giblje po zemlji.«

Torej popolno gospodstvo čez vse brezumne stvari je Bog izročil človeku; le-tá je imel biti gospod vsega stvarstva. In to nadvlado je vršil Adam tudi v resnici, dokler je živel v izvanredni milosti božji, v kateri ga je Bog ustvaril.

Ko pa je Bog Adama in Evo zavoljo njujine nepokorščine zapodil iz raja, zadela ju je med drugimi kaznimi tudi ta, da jima prej vdane živali niso več hotele biti pokorne, marveč so postale deroče in sovražne. Človek, ki je Bogu odrekal pokorščino, tudi ni več našel pokorščine pri živalih.

V Adamu, očetu človeškega rodú, grešil je pa ves njegov rod, torej tudi mi; zato se kaže še dandanašnji ono napeto razmerje med človekom in živalijo. Le malo število domačih živalij je človeku vdano, vse druge žive stvari pa se ga bojé in pred njim bežé, ali pa mu celo kažejo svojo sovražnost s kremplji, zobmi in kopitom.

Če se pa človek, Adamov potomec, dvigne do tolike stopinje svetosti, da postane podoben prvotnemu človeku pred grehom, zgodi se rado, da mu Bog podeli katero onih prednostij, ki jih je Adam užival pred grehom. Med temi prednostmi se v življenju velikih svetnikov posebno kaže gospodstvo nad živalimi.

To gospodstvo v širšem pomenu se javlja deloma v tem, da so živali človeku pokorne, deloma tudi na izrednejše načine, kakor je razvidno iz vzgledov, katere priobčujemo.

Omeniti le še treba, da sledeče pripovedke niso verska resnica, marveč imajo zgolj človeško verjetnost.

I.

Sv. Fronto (u. 174 p. Kr.) je živel s svojimi tovariši kot puščavnik v silno nerodovitni sirski puščavi. Pripetilo se je pa, da jim je nekoč pošel živež in mnogi so že sklenili, da se vrnejo med svet. Sv. Fronto jih bodrí k zaupanju na Boga, kažoč na izrek Gospodov: »Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse drugo vam bo privrženo.« In glej, Bog sam je čudežno potrdil besede svojega zvestega služabnika. Zgodilo se je pa tako-le: Bogat mož v mestu je videl v sanjah angelja, ki mu je rekel: »Ti se veselíš ob bogatih poedinah, Božji služabniki pa v puščavi niti kruha nimajo. Vstani in pošlji jim jedi od obilice tega, kar imaš! Poživi siromake, ki se v puščavi pokoré in so se Bogu izročili.«

Zjutraj pové bogatin čudovite sanje svojim domačim in prijateljem ter pristavi: »Rad bi poslal, kar potrebujejo, a ne vem, v katerem kraju bivajo. Kdo mi pokaže pot do njih? Kaj storiti?« Nikdo ni znal svetovati.

Drugo noč je videl bogataš isto prikazen; angelj ga je iznova opomnil, naj pošlje puščavnikom potrebne hrane, ter ga je svaril, ker že ni izpolnil božjega povelja. In zopet je zjutraj bogatin prestrašen pravil svojim prijateljem o prikazni, katero je videl v sanjah. Ni pa vedel, kam poslati živež. Tedaj mu nekdo nasvetuje, naj velblode obloži z živežem in jih pusti, da gredó, kamor jim drago. Če je prikazen res poslana od Boga, vrnile se bodo živali same; če je pa prikazen le slepilo hudobnega duhá, je vendar bolje trpeti izgubo velblodov, ko pa še huje in dlje mučen biti od satana. Rečeno — storjeno. Zvrstili in zvezali so velblode družega za drugim, kakor je navada na jutrovem. Le-ti pa so krenili naravnost v puščavo do bogoljubnih samotarjev, ki so ravno Bogu v čast prepevali hvalnice. Sv. Fronto je prvi opazil živali in po končani molitvi rekel bratom: »Čemu ste obupavali? Glejte, Bog sam nam je čudežno poslal živeža. Idimo, raztvorimo velblode, da živali počijejo.« Zavzeti in oveseljeni puščavniki vstanejo, zahvalijo Boga in naberó med skalami zelišč in nakrmijo velblode. Družega dné pa vzame sv. Fronto le polovico poslanih darov, z drugimi pa zopet otovôri živali. Ti naj bi bili v hvalni dar, a zajedno poučili neznanega dobrotnika, da ni skopost vzrok puščavniške bede. — V velikih skrbih je pričakoval bogatin, kdaj se vrnejo velblodi. Menil je že, da so izgubljeni. Kako pa se razveselí, ko se le-ti po mnogih dneh zopet prikažejo na meji puščave. Vesel razdeli vrnjeni živež med reveže in svoje prijatelje. Odtlej pa je slednje leto, dokler je živel sv. Fronto, ob istem času pošiljal živeža Božjim služabnikom v puščavo.

II.

Sv. Fortunata (u. 303) je živela v Cezareji Palestinski za časa Dijo-klecijanovega preganjanja kristijanov. Ker je stanovitno pričala sveto vero, zapové jo srditi namestnik zapreti in mučiti. Toda najhujša bolečina jo še bolj utrdi v ljubezni do Kristusa. Zato namestnik zapové, da jo vržejo divjim zverinam. Stoječa v zverinjaku pa se sveta devica brani z orožjem molitve. Nato pa nagovori pagane, katerih se je obilno zbralo ob zverinjaku, ter jim reče: »Poglejte, kako dober je Bog kristijanov in koliko premore On, ki je vstvaril nebo in zemljo!« — In čudo! Lev je popreje rjovel, medved godel, leopard raztezal svoje ude, a ko so slišali imenovati ime Gospodovo, postali so krotki, kakor oni levi, katerim so vrgli preroka Daniela. Fortunata je namreč zapovedala zverinam: »Kristus, ki vas je naredil iz zemlje, naj vam zapové, da zamenjate Njemu v slavo svojo zverinsko divjost s krotkostjo.« Nato z rokó migne zverinam, ki so se ji s povešeno glavo približale in ji krotko lizale noge. Tedaj pa nastane nepopisno začudenje med gledalci, vse je klicalo: »Zdaj verujemo, da je Bog kristijanov, ki je vstvaril nebo in zemljo; da je Jezus Kristus, katerega oznanuje ta devica!« — Tega govorenja pa se je namestnik takó zbal, da je hipoma zapovedal sveto devico obglaviti.